

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 25. marts 2022
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rune Kistrup
Sagsnr.: 2022-0030-7304
Dok.: 2346893

Besvarelse af spørgsmål nr. 631 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 631 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. februar 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V).

Nick Hækkerup

/

Troels Sten Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 631 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministerens kommentere, at indsatte øjensynligt ikke bliver retsforfulgt efter trusler og vold mod ansatte, jf. indslaget ”Trusler mod fængselsbetjente får ingen konsekvenser – flere sager kommer aldrig for retten” fra tv2nord.dk den 22. februar 2022?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Når politiet har afsluttet en efterforskning i en sag om trusler eller vold mod en offentligt ansat, overgår den – ligesom andre sager – til anklagemyndigheden, der tager stilling til, om der skal rejses tiltale.

Anklagemyndighedens vurdering af tiltalespørgsmålet foretages i overensstemmelse med det såkaldte objektivitetsprincip, der er et fundamentalt princip i dansk retspleje, og som regnes for en af de vigtigste retssikkerhedsgarantier. Princippet betyder, at anklagemyndigheden og politiet er forpligtet til at udføre deres undersøgelser på en objektiv måde, jf. f.eks. Eva Smith, Straffeproces (7. udg., 2013, s. 17) og Michael Kistrup m.fl., Straffeprocessen (3. udg., 2018, s. 25).

Objektivitetsprincippet fremgår af retsplejelovens § 96, stk. 2, der har følgende ordlyd:

”De offentlige anklagere skal fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader, og derved ikke blot påse, at straffskyldige drages til ansvar, men også at forfølgning af uskyldige ikke finder sted.”

Det følger således af objektivitetsprincippet, at anklagemyndigheden skal påse, at straffskyldige drages til ansvar, og at forfølgning af uskyldige ikke finder sted. Det er et grundlæggende krav, som gælder i alle dele af anklagemyndighedens virke, og som indebærer, at anklagemyndigheden kun bør iværksætte strafforfølgning, når det vurderes, at der er rimelig udsigt til, at strafforfølgningen vil føre til, at en person bliver dømt for et strafbart forhold.

Selv om politiet har sigtet en person, fordi mistanken har rettet sig mod vedkommende, kan anklagemyndigheden således beslutte at undlade at rejse tiltale mod den sigtede. Det vil typisk ske i sager, hvor beviserne ikke vurderes stærke nok til en domfældelse.

2. Anklagemyndigheden kan i visse tilfælde meddele et tiltalefrafald i stedet for at sende sagen i retten. Da tiltalefrafald er en sanktion – dvs. har karakter af en straf – er det i alle tilfælde en forudsætning for at kunne meddele et sådant, at sigtedes skyld er utvivlsom, eller at alle faktiske omstændigheder i forbrydelsens gerningsindhold er erkendt.

Retsplejelovens § 722, stk. 1, opregner nogle tilfældegrupper, hvor tiltalefrafald kan ske, som suppleres af bekendtgørelse nr. 792 af 18. juni 2018 om politidirektørernes og statsadvokaternes adgang til at frafalde tiltale. Bortset fra en opsamlingsbestemmelse i § 722, stk. 2, udgør retsplejelovens § 722, stk. 1, og bekendtgørelsen en udtømmende opregning af de situationer, hvor tiltalefrafald kan ske.

De hensyn, der efter bestemmelserne taler for meddelelse af et tiltalefrafald, er bl.a. gerningsmandens alder, at yderligere straf ikke kan forventes udmålt, at retsfølelsen ikke lider skade, eller at gerningsmanden – eller nærtstående – er kommet alvorligt til skade. Et tiltalefrafald kan f.eks. meddeles i sager, hvor straffelovens § 89 (tillægsstraf) er anvendelig, når det skønnes, at ingen eller kun en ubetydelig straf ville blive idømt, og domfældelse heller ikke i øvrigt vil være af væsentlig betydning, jf. retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 4.

Rigsadvokaten har i en redegørelse af 29. juni 2020 om anvendelse af tiltalefrafald i praksis til Folketingets Retsudvalg gennemgået anklagemyndighedens praksis ved tiltalefrafald i sager om trusler og vold mod bl.a. fængselsansatte. Det fremgår bl.a. af redegørelsen, at der som udgangspunkt altid rejses tiltale for overtrædelse af straffelovens § 119 eller andre relevante straffelovsbestemmelser i sager om vold og trusler mod fængselspersonale, når betingelserne i øvrigt er opfyldt. Politikredsene er, som det fremgår af redegørelsen, særligt tilbageholdende med at anvende tiltalefrafald i de sager, hvor § 119-overtrædelsen omfatter vold og ikke alene trusler. Det har således undtagelsens karakter, at anklagemyndigheden anvender tiltalefrafald i sager om vold mod fængselspersonale.

Det fremgår endvidere af redegørelsen, at vurderingen af, hvorvidt der skal meddeles et tiltalefrafald, foretages efter retsplejelovens regler. Hvorvidt der i en sag skal meddeles et tiltalefrafald, vil herudover altid afhænge af en helt konkret vurdering af samtlige omstændigheder i sagen.

3. Rigsadvokaten har endelig undersøgt mulighederne for at trække oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) om overfald på fængselsansatte.

POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem, der er opbygget således, at der journaliseres på en gerningskode, som knytter sig til en eller flere lovovertrædelser. I forbindelse med sagens afslutning registreres en afgørelsestype, som angiver straffesagens resultat. POLSAS vil således kunne bruges som et redskab til at oplyse bl.a., hvor mange anmeldelser eller afgørelser der vedrører en given lovovertrædelse. Det vil derimod ikke uden videre være muligt at trække data af mere detaljeret karakter, herunder om den forurettedes ansættelsesforhold.

Der findes ikke i POLSAS selvstændige gerningskoder vedrørende ”fysiske overfald eller trusler mod fængselsansatte”. Det er derfor ikke muligt ved elektronisk udtræk fra POLSAS at tilvejebringe oplysninger om antallet af sager, herunder antallet af sager, der sluttet uden dom. Det vil således forudsætte en omfattende manuel gennemgang af et stort antal sager vedrørende vold eller trusler mod offentligt ansatte, hvis oplysninger herom skal tilvejebringes.”

Lad mig slå helt fast, at overfald på vores fængselspersonale er fuldstændigt uacceptabelt. Jeg kan ikke tage nok afstand fra, at hærdede kriminelle overfalder personalet, blot fordi de passer deres arbejde. Det skal vi på ingen måde acceptere.

De ansatte udfører hver dag en vigtig samfundsmæssig opgave med at sikre trygheden i vores samfund, og de skal ikke gå på arbejde med frygten for at blive udsat for vold af de indsatte. Derfor er jeg også meget optaget af, at der bliver slået hårdt ned på de indsatte i sådanne tilfælde, og at der bliver fulgt ordentligt op over for de ansatte, som er blevet udsat for vold.

Med den nye flerårsaftale for kriminalforsorgen er der taget en række konkrete initiativer for at styrke sikkerheden og sikre mere konsekvens over for udfordrende indsatte. Med aftalen fordobles bl.a. straffniveauet ved vold mod fængselspersonalet, der oprettes flere skærpede sikkerhedspladser for at kunne håndtere de udfordrende og farlige indsatte, og der indføres et nyt disciplinærstraffesystem med fokus på ret og pligt. Som led i det nye disciplinærstraffesystem indføres der en konsekvensordning, hvor der ved tredje forseelse udløses en yderligere mærkbar og markant reaktion, så den indsatte oplever en reel konsekvens af en gentagen uacceptabel adfærd.